

Udtalelse om afgrænsning af indholdet i miljøkonsekvensrapporten for Grøn Gas Lolland Falster

Indhold

1. Om Udtalelsen (Afgrænsningsnotatet).....	2
2. Lovkrav til indholdet af miljøkonsekvensrapporten	2
3. Projektbeskrivelse og beliggenhed.....	3
4. Forholdet til anden lovgivning og planlægning.....	4
5. Idéfase og høringen af berørte myndigheder.....	5
7. Indhold, form, krav og struktur i miljøkonsekvensrapporten	10

Bilag 1: Høringssvar indkommet i idéfasen

Bilag 2: Bygherrers/myndighedernes bemærkninger til høringssvarene

1. Om Udtalelsen (Afgrænsningsnotatet)

Denne Udtalelse fastlægger i henhold til § 23, stk. 1 i miljøvurderingsloven¹, hvor omfattende og detaljerede oplysninger miljøkonsekvensrapporten for Grøn Gas Lolland Falster skal indeholde, for at Miljøstyrelsen samlet kan vurdere anlæggets miljømæssige konsekvenser på land og herefter træffe afgørelse på et oplyst grundlag.

Miljøstyrelsen er myndighed for miljøvurderingsprocessen for projektet på land, jf. miljøvurderingsbekendtgørelsens § 3, stk. 1, nr. 2², idet Energinet og Evida er byggherre for projektet.

Energistyrelsen er myndighed for miljøvurderingsprocessen for projektet i forhold til den del der påtænkes nedlagt gennem de danske farvande, jf. miljøvurderingslovens § 17, stk. 4,. Energistyrelsen udarbejder et særskilt afgrænsningsnotat for miljøkonsekvensrapporten, som belyser de mulige påvirkninger på miljøet som følge af anlæg på havet.

Projektets landdele er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2 punkt 3 Energiindustrien ab) Industri anlæg til transport af gas, damp og varmt vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

Bygherre har jf. § 18, stk. 2 i miljøvurderingsloven anmodet om, at projektet der er omfattet af bilag 2, skal undergå en miljøvurdering.

Kravet om miljøvurdering indebærer, at projektet først kan realiseres, når Miljøstyrelsen og Energistyrelsen har gennemgået Bygherres miljøkonsekvensrapport i henhold til miljøvurderingslovens § 24, stk. 1, og offentligheden og berørte myndigheder har haft mulighed for at fremskomme med kommentarer hertil jf. miljøvurderingslovens § 24, stk. 2, samt at Miljøstyrelsen har udstedt en tilladelse til projektets dele på land jf. lovens § 25, stk. 1. Det forventes, at § 25-tilladelsen for så vidt angår havdelen vil blive erstattet af en tilladelse meddelt efter regulering på Klima-, Energi- og Forsyningsministeriets ressortområde, jf. miljøvurderingslovens § 15, stk. 5. Arbejdet med at foretage de nødvendige ændringer af lovgivningen er ved at blive gennemført.

2. Lovkrav til indholdet af miljøkonsekvensrapporten

Miljøkonsekvensrapporten skal udarbejdes således, at den opfylder kravene efter miljøvurderingslovens § 20, stk. 1-6 og bilag 7.

Udtalelsen er udarbejdet på baggrund af sagens oplysninger, bemærkninger fra offentligheden og andre myndigheder i idefasen samt Miljøstyrelsens og Energistyrelsens faglige viden og erfaringer om potentielle miljøpåvirkninger fra lignende projekter.

¹ Bekendtgørelse nr. 973 af 25. juni 2020 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)

² Bekendtgørelse nr. 244 af 22. februar 2021 om samordning af miljøvurderinger og digital selvbetjening m.v. for planer, programmer og konkrete projekter omfattet af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM).

Der kan også i løbet af arbejdet med miljøkonsekvensrapporten opstå yderligere emner eller problemstillinger, der bør belyses som en del af det endelige beslutningsgrundlag. Hvis dette behov skulle opstå, vil Miljøstyrelsen og Energistyrelsen gå i dialog med bygherre om processen.

3. Projektbeskrivelse og beliggenhed

Projektet Grøn Gas Lolland Falster omfatter etablering af en 115 km lang gasledning fra Everdrup på Sjælland til Nakskov på Lolland. Anlægget strækker sig over de 4 kommuner Næstved, Vordingborg, Guldborgsund og Lolland

Baggrunden for projektet er, at Nordic Sugar, der ejer sukkerfabrikkerne i Nykøbing Falster og Nakskov, skal reducere deres emissioner forbundet med sukkerproduktionen ved at skifte fra forbrug af kul og olie til gas. Herudover kan andre virksomheder få gavn af den nye gasforsyning.

Ved driftsstart i projektet Grøn Gas Lolland Falster vil det fysiske gas flow gennem det nye gasnet som udgangspunkt overvejende være naturgas. Projektet skaber mulighed for etablering af biogasproduktion på Lolland og Falster svarende til mindst 50% af det forventede årlige gasforbrug i det nye gasnet ved driftsstart. I alle tilfælde får de nye gasforbrugere mulighed for at købe grøn gas i form af grønne certifikater, der annulleres i takt med, at gassen forbruges.

På kortet herunder (Figur 0.1) ses undersøgelseskorridoren omkring den linjeføring, som Energinet og Evida ønsker at etablere, hvor det har været udgangspunktet, at linjeføringen ikke måtte gå igennem små byer, og at naturområder så vidt muligt friholdes. Desuden skal der overholdes en vis afstand til beboelsesejendomme og steder, hvor mange mennesker opholder sig, f.eks. skoler, sportsanlæg mv. samt vejbyggelinjer langs motorveje. På Energinets hjemmeside findes et interaktivt kort over strækningen. Her er det muligt at søge på en konkret adresse og se dennes placering i forhold til undersøgelseskorridoren ved at benytte følgende link:

<https://endk.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=c4c15205d6fd4b26b1f8038ca887fb1b>

Figur 0.1 Den ønskede linjeføring for Grøn Gas Lolland Falster mellem Everdrup på Sjælland, over Falster og til Nakskov på Lolland.

Ud over gasledningen skal der langs med strækningen etableres seks nye måler- og reguleringsstationer og tre linjeventilstationer. Herudover skal der placeres en måler- og reguleringsstation inde på arealet til den kommende kompressorstation for Baltic Pipe i Everdrup og 5 - 8 mindre teknik-huse til katodisk beskyttelse. Endelig skal der opstilles markeringspæle hele vejen langs gasrørledningen for at synliggøre tilstedeværelse af anlægget.

4. Forholdet til anden lovgivning og planlægning

Forholdet til anden lovgivning og planlægning skal indgå i miljøkonsekvensrapporten. Før projektet kan realiseres, skal der udstedes et landsplandirektiv som plangrundlag for projektet.

For projektområdet er særligt følgende arealmæssige bindinger og udpegninger relevante (listen er ikke udtømmende):

- Natura 2000-områder
- Bevaringsværdige landskaber, kulturmiljøer, geologiske interesseområder
- Bygge- og beskyttelseslinjer
- Beskyttede vandløb
- Målsatte vandområder
- Beskyttede naturtyper

- Beskyttede diger
- Fredskov
- Fortidsminder
- Fredede områder
- Øvrig infrastruktur, herunder større veje og jernbaner
- Kommunal planlægning

I de tilfælde, hvor der er konflikter med arealmæssige bindinger og beskyttelsesmæssige interesser, skal der inden anlægsarbejdet igangsættes, ansøges om dispensation/tilladelser fra de relevante love og bekendtgørelser hos de pågældende myndigheder. Af relevant lovgivning i forhold til dette projekt kan nævnes nedenstående, men listen er ikke udtømmende:

- Habitatbekendtgørelsen
- Lov om vandplanlægning
- Miljømålsloven
- Naturbeskyttelsesloven
- Vandløbsloven
- Vejloven
- Skovloven
- Museumsloven
- Miljøbeskyttelsesloven
- Strålebeskyttelsesloven

5. Idéfase og høringen af berørte myndigheder

For projektet vil det primært være Næstved, Vordingborg, Guldborgsund og Lolland Kommuner, der er berørte myndigheder, fordi kommunerne skal give en række øvrige tilladelser og dispensationer til projektet. Herudover vil øvrige myndigheder være berørte, bl.a. Miljøstyrelsen (vedr. skovloven), Naturstyrelsen, Boplig- og Planstyrelsen, Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen og Arbejdstilsynet.

Der har været gennemført en idéfase (1. offentlighedsfase) med indkaldelse af ideer og forslag til miljøkonsekvensrapporten i perioden 8. marts – 6. april 2021. På grund af situationen med COVID 19 er de traditionelle borgermøder blevet erstattet med 3 telefonaftener, som blev gennemført i den anden uge af idéfasen, hvor offentligheden har haft mulighed for at spørge ind til projektet.

Miljøkonsekvensrapporten skal ud over de lovbestemte emner også behandle forhold fremdraget i 1. offentlighedsfase og ved høringen af berørte myndigheder.

I forbindelse med 1. offentlighedsfases indkaldelse af idéer og forslag, er der indkommet i alt 53 høringssvar. Heraf indkom der 37 høringssvar fra borgere/lodsejere, 9 af høringssvarene indkom fra myndigheder, 5 fra foreninger, 1 fra en virksomhed og 1 fra et vandværk,

Tabel 1 sammenfatter de overordnede emner, der har været rejst i offentlighedsfasen, og hvordan de indgår i den videre proces. De indkomne høringssvar er vedlagt i deres fulde længde som bilag 1 og desuden behandlet individuelt af bygherrer og Miljøstyrelsen i det vedlagte bilag 2 til denne udtalelse.

Tabel 1. Sammenfatning af emner i de indkomne hørings svar og deres inddragelse i miljøvurderingsprocessen for så vidt angår projektet på land

Emner for hørings svar	Bemærkninger
<p>Alternative linjeføringer og alternative tekniske løsninger</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokale justeringer • Langs eksisterende infrastruktur • I vandløb og naturområder • I havet • Gas fra tankanlæg • Kabellægning af luftledningsanlæg • Tilslutning til eksisterende gasnet • El baseret løsning 	<p>Hørings svar nr. 2, 3, 8, 9, 11, 12, 19, 16a/16b, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 24, 25, 26, 29, 30, 31, 32, 34, 36, 37, 38, 39, 40, 44, 46, 49, 50, 51, 53</p> <p>I flere hørings svar peges der på alternative linjeføringer dels i form af mindre lokale justeringer på konkrete ejendomme, dels som større ændringer, hvor gasledningen ønskes placeret uden for projektområdet herunder langs eksisterende infrastruktur, i havet, i vandløb eller naturområder.</p> <p><i>Bygherrer og Miljøstyrelsen har forholdt sig til alle de foreslåede alternativer. I visse tilfælde vil det være muligt at imødekomme borgerens ønsker om justering, andre skal undersøges yderligere og disse alternativer vil indgå i det videre arbejde med miljøkonsekvensrapporten.</i></p> <p><i>I de tilfælde, hvor bygherre har kunnet redegøre for, at alternativerne enten ikke udgør en miljømæssig gevinst, indeholder store tekniske udfordringer eller udgør et helt andet projekt, vil disse alternativer blive belyst som fravalgte i miljøkonsekvensrapporten.</i></p>
<p>Alternativ placering af stationsanlæg og arbejdspladser</p>	<p>Hørings svar nr. 14, 28, 29, 41</p> <p>Det fremgår af enkelte hørings svar, at der ønskes undersøgt alternative placeringer og afskærmende beplantning omkring stationsanlæg enten grundet nærhed af boliger eller hensyn til landbrugsdriften. Enkelte ønsker dialog om den alternative placering</p> <p>Visse hørings svar peger på, at arbejdsarealer bør flyttes enten grundet trafikale årsager, hensyn til natur, omkringboende borgere eller virksomheders drift.</p> <p><i>Der peges i visse hørings svar på konkrete lokaliseringer af arbejdsarealer, og de vil blive undersøgt i det videre arbejde med miljøkonsekvensrapporten.</i></p> <p><i>Det vil i det videre arbejde med miljøkonsekvensrapporten blive undersøgt, om der kan optimeres på placering af stationsanlæg og arbejdsarealer, og bygherrer vil indgå i dialog med lodsejerne om dette. Endelig vil der blive redegjort for den visuelle påvirkning, som stationsanlæggene kan medføre, og der vil indgå forslag til afskærmende beplantning omkring anlæggene.</i></p>
<p>Gener fra anlægsarbejde og vejstøj</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støj • Lugt 	<p>Hørings svar nr. 12, 14, 33, 35, 41, 47, 48, 52</p> <p>I flere hørings svar udtrykkes der bekymring for de gener, som anlægsarbejdet kan medføre særligt i forhold til støj. Der gøres i et par</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Luft • Samlægning af anlægsarbejder med andre anlægsprojekter • Spærringer af veje 	<p>høringssvar opmærksom på, at spærringer af veje kan udgøre en gene for naboer og at de bør varsles og omfanget minimeres.</p> <p>Herudover gøres der i et par af høringssvarene opmærksom på, at der ved samtidighed i anlægsarbejder kan opstå en kumulativ effekt. Enkelte andre peger på, at samtidighed i anlægsarbejdet kan være en fordel, særligt hvis projekterne i højere grad samtænkes.</p> <p>I et enkelt høringssvar ønskes det undersøgt, om der skal indtænkes en løsning, som minimerer gener fra vejstøj generelt.</p> <p><i>Der vil i miljøkonsekvensrapporten blive redgjort for de påvirkninger, som projektet kan medføre i anlægsfasen for såvel angår støj og trafikale forhold. Projektet vil ikke medføre lugtgener eller påvirkning af luftkvaliteten i anlægsfasen, da arbejdet primært pågår i det åbne land, hvor der er gode spredningsforhold. Påvirkning af luft og lugt vil derfor ikke indgå.</i></p>
<p>Påvirkning af natur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Natura 2000 • Bilag IV-arter • Beskyttet natur • Grønt Danmarkskort • Beplantning herunder læhegn • Skove • Vandløb • Lavbundsarealer 	<p>Høringssvar nr. 3, 4, 13, 16a/16b, 20, 23, 29, 36, 37, 49</p> <p>Der udtrykkes i flere høringssvar bekymring for de påvirkninger, som gasledningen kan få for naturen såvel på grund af anlægsarbejdet, og et enkelt høringssvar påpeger også påvirkning af natur under driftsfasen som et problem. Det nævnes i flere høringssvar, at projektet kan medføre påvirkninger af dyrelivet, og Næstved Kommune gør opmærksom på en lang række bilag IV-arter, som findes inden for projektområdet herunder hasselmus, markfirben, stor vandsalamander, spidssnudet frø, springfrø og forskellige arter af flagermus.</p> <p>I enkelte høringssvar påpeges det, at linjeføringen krydser arealer med nyplantet eller planlagt skov. Vordingborg og Næstved kommuner gør opmærksom på, at gasledningen ikke må hindre genopretning af vådområder i lavbundsarealer. Næstved Kommune ønsker at eventuel krydsning af beskyttede naturtyper og vandløb skal ske ved underboring, og at der udarbejdes en vandsynsprotokol. I enkelte høringssvar nævner desuden, at det for lodsejerne vil være problematisk, hvis der skal fældes læhegn på konkrete lokaliteter særligt i forbindelse med arbejdsarealer.</p> <p>Enkelte høringssvar peger dog også på, at man i stedet for at placere gasledningen på landbrugsjord bør etablere den i naturområder.</p> <p><i>Miljøkonsekvensrapporten vil indeholde en redegørelse og vurdering af påvirkning af alle de nævnte miljøemner vedrørende natur herunder Natura 2000 områder og bilag IV-arter. Påvirkninger vurderes såvel i anlægsfasen som i driftsfasen, hvor det er relevant, og der vil blive redgjort for, at gasledningen ikke vil hindre genskabelse af vådområder i lavbundsarealer.</i></p>
<p>Påvirkning af drikkevand</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vandindvindingsboringer 	<p>Høringssvar nr. 19, 49</p> <p>Et vandværk og Vordingborg Kommune påpeger, at linjeføringen ikke tager hensyn til drikkevandsboringer og boringsnære beskyttelsesområder.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Boringsnære beskyttelsesområder 	<p><i>Der vil i det videre arbejde med miljøkonsekvensrapporten blive undersøgt alternative linjeføringer, så der bliver taget behørigt hensyn til de nævnte drikkevandsboringer og boringsnære beskyttelsesområder.</i></p>
<p>Påvirkning af kulturhistoriske- og rekreative forhold samt visuelle forhold/landskab</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fredede diger • Fortidsminder og deres beskyttelseslinjer • Påvirkning af rekreative områder særligt i kystområder 	<p>Høringssvar nr. 3, 14, 16a/16b, 21, 23, 36, 37, 49</p> <p>I en del høringssvar påpeges det, at gasledningen krydser områder med kulturhistoriske interesser herunder beskyttede diger og fortidsmindebeskyttelseslinjer. Vordingborg Kommune gør desuden opmærksom på, at Museum Sydøstdanmark skal inddrages i tilfælde af behov for dispensation fra beskyttelseslinjer omkring fortidsminder, og at krydsning af diger bør undgås. Næstved Kommune peger ligeledes på, at diger og områder omfatter området af fortidsmindebeskyttelseslinjer bør undgås.</p> <p>I enkelte høringssvar udtrykkes der bekymring for, at den rekreative udnyttelse af området vil blive påvirket af anlægsarbejdet særligt i områderne omkring farvandskrydsningerne.</p> <p>I enkelte høringssvar ønskes der afskærmende beplantning omkring stationsanlæg.</p> <p><i>Miljøkonsekvensrapporten vil redegøre for og indeholde en vurdering af projektets påvirkning af såvel kulturhistoriske og rekreative forhold primært i anlægsfasen. Projektets påvirkning af landskabelige og visuelle forhold vil hovedsagligt knytte sig til stationsanlæg i driftsfasen og de store og længerevarende arbejdsarealer, som ligeledes vil blive belyst.</i></p>
<p>Påvirkning af landbrug</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dræn • Gasledningens dybde • Jordhåndtering • Jordkvalitet • Udbygningsmuligheder • Specialafgrøder • Resistent ukrudt 	<p>Høringssvar nr. 3, 9, 11, 12, 15, 16a/16b, 18, 20, 21, 22, 27, 28, 29, 30, 34, 39, 44, 49, 50</p> <p>Mange høringssvar indeholder bekymringer for de påvirkninger som projektet kan medføre for landbruget. Særligt nævnes skader på jorden efter anlægsarbejder og konsekvenser for dræn, som hænger sammen med den dybde, gasledningen etableres i. Af nogle høringssvar fremgår det, at gasledningen ses som en hindring for udbygningsmuligheder på ejendommene herunder etablering af solcelleanlæg. Enkelte andre lodsejere udtrykker i deres høringssvar bekymring for, hvilke konsekvenser anlægsarbejdet kan medføre for deres specialafgrøder samt risiko for indførelse af resistent ukrudt ved forkeret jordhåndtering.</p> <p>Enkelte berørte lodsejere tilkendegiver, at de ikke ønsker at lægge jord til projektet, og at skader og restriktioner som følge af projektet ikke står mål med de erstatninger som ydes.</p> <p>I en del høringssvar udtrykkes ønsker om dialog med bygherrer om placering af gasledningen på ejendommen.</p>

	<p><i>Der vil i miljøkonsekvensrapporten blive redgjort for selve udførelsen af anlægsarbejdet heriblandt dybde af gasledningen, og hvordan dræn reableres. Bygherre har tilkendegivet, at de vil undersøge muligheden af at øge dybden i de områder, hvor det er nødvendigt. Miljøkonsekvensrapporten vil redegøre for og vurdere projektets konsekvenser for landbruget som erhverv såvel for anlægsfasen som for driftsfasen.</i></p>
<p>Sundhed og sikkerhed</p> <ul style="list-style-type: none"> • Menneskers sundhed • Trafiksikkerhed • Sikkerhed i forbindelse med placering og drift af gasledning 	<p>Høringssvar nr. 20, 33, 43, 52</p> <p>I enkelte høringssvar påpeges det, at gas ikke er en miljøvenlig energiform, og at det kan få indvirkning på mennesker at bo tæt på gasledningen.</p> <p>I et andet høringssvar gøres der opmærksom på, at der bør varsles forud for at anlægsarbejdet igangsættes og at tung anlægstrafik kan udgøre en risiko for cyklister. Der bør generelt være fokus på sikkerhed for de bløde trafikanter.</p> <p>Arbejdstilsynet gør opmærksom på retningslinjer for placering af gasledningen i forhold til boliger, bygninger og områder der anvendes til sårbare befolkningsgrupper.</p> <p><i>Miljøkonsekvensrapporten vil indeholde en redegørelse for og vurdering af projektets konsekvenser for menneskers sundhed med fokus på støj i anlægsfasen, trafiksikkerhed og sikkerhed i forbindelse med placering og drift af gasledningen.</i></p>
<p>Privatretlige forhold, ekspropriation, restriktioner omkring gasledning mm.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekspropriation • Erstatning • Foringelse af ejendomsværdi • Gæsteprincip • Restriktioner omkring anlæg 	<p>Høringssvar nr. 2, 5, 9, 13, 14, 16a/16b, 18, 23, 35, 36, 37, 53</p> <p>Mange høringssvar omhandler bekymring over forringelse af ejendomsværdi som følge af projektet, ønsker om at gasledningen ikke etableres med fravigelse af gæsteprincip, spørgsmål om erstatning samt bekymring for de restriktioner, som gasledningen medfører.</p> <p>Enkelte høringssvar indeholder ønske om, at bygherrer overtager ejendomme, som ligger tæt på projektområdet.</p> <p><i>Miljøkonsekvensrapporten vil indeholde en beskrivelse og vurdering af hvad restriktioner omkring gasledningen kan medføre af påvirkning særligt for landbruget som erhverv. Øvrige forhold omkring ekspropriation, erstatning, forringelse af ejendomsværdi og gæsteprincip er ikke emner, som er omfattet af miljøvurderingsloven, og behandles derfor ikke i miljøkonsekvensrapporten.</i></p>
<p>Klima</p> <ul style="list-style-type: none"> • Påvirkning af klima • Klimatilpasningsprojekter 	<p>Høringssvar nr. 32, 34, 46</p> <p>Enkelte høringssvar omhandler kritik af projektet, da der gives udtryk for, at det er forkert at satte på fossil energi.</p> <p>I et andet høringssvar ønskes det, at gasledningen i videst mulige omfang etableres i vandløb som en del af klimatilpasningsprojekter.</p>

	<p><i>Miljøkonsekvensrapporten vil redegøre for projektets påvirkning i forhold til klima såvel i anlægs- som i driftsfasen. Etablering af gasledningen i vandløb som en del af klimatilpasningsprojekter vil ikke indgå, da der er tale om et andet projekt, end bygherre har anmeldt og ikke med rimelig kan pålægges dem at undersøge.</i></p>
<p>Andet</p> <ul style="list-style-type: none"> • Varighed af høringsperiode • Geotermisk energi • Landsplandirektiv • Strandbeskyttelseslinje 	<p>Høringssvar nr. 10, 16a/16b, 31, 42, 47, 49</p> <p>I enkelte høringssvar kritiseres varighed af høringsperioden og at der har været dårlig information om projektet, da der er tale om et stort projekt og desuden ligger hen over en ferieperiode.</p> <p>Energistyrelsen ønsker, at projektet skal forholde sig til eventuelle konsekvenser for efterforskning og indvinding af geotermisk energi.</p> <p>Næstved Kommune ønsker, at arbejdsarealer vil blive omfattet af landsplandirektivet.</p> <p>Kystdirektoratet påpeger, at projektet kræver dispensation fra strandbeskyttelseslinjen.</p> <p><i>I henhold til miljøvurderingslovens § 35, stk. 4 skal varighed af idéhøringen være minimum 14 dage. På grund af projektets omfang og kompleksitet besluttede myndighederne, at forlænge idéhøringen til 3 uger + påskeferien, dvs. i alt 4 uger for at give borgerne mere tid til at orientere sig i materialet.</i></p> <p><i>Projektets påvirkning af efterforskning og indvinding af geotermisk energi vil blive behandlet i miljøkonsekvensrapporten under vurdering af materielle goder.</i></p> <p><i>Kommunens bemærkninger vedr. landzonetilladelser/landsplandirektiv bør adresseres til Bolig- og Planstyrelsen, som er kompetent myndighed for denne del.</i></p> <p><i>Forholdet til anden lovgivning herunder naturbeskyttelseslovens bygge- og beskyttelseslinjer vil blive behandlet i miljøkonsekvensrapporten, men konkrete dispensationsansøgninger vil være bygherres ansvar at indhente efter at der er truffet afgørelse om, hvorvidt projektet kan opnå tilladelse i henhold til miljøvurderingslovens § 25.</i></p>

7. Indhold, form, krav og struktur i miljøkonsekvensrapporten

Formålet med miljøkonsekvensrapporten er at beskrive, analysere og vurdere projektets miljøpåvirkninger. Selve kravene til indholdet i miljøkonsekvensrapporten er givet i henholdsvis § 20, stk. 1-6 og bilag 7 i miljøvurderingsloven. Miljøstyrelsen skal derfor i processen med udarbejdelse af miljøkonsekvensrapporten sikre sig, at disse krav er opfyldt.

Tabel 2 og 3 afgrænser, hvor omfattende og detaljerede oplysninger bygherre skal fremlægge i miljøkonsekvensrapporten, jf. miljøvurderingslovens § 23, stk. 1. Mil-

jøkonsekvensrapporten behøver ikke følge samme struktur som emnetabellen (tabel 3), men det er afgørende, at rapporten behandler de angivne miljøparametre i tilstrækkeligt omfang og opfylder de krav til kvaliteten af miljøkonsekvensrapporten, som fremgår af lovens § 20, stk. 1.

Miljøkonsekvensrapporten skal klart formidle projekt og resultater af miljøundersøgelserne på en læsevenlig måde, og der lægges derfor vægt på det "Ikke-tekniske resumé", som skal kunne læses af personer uden faglig viden om miljøpåvirkninger. I resten af miljøkonsekvensrapporten lægger Miljøstyrelsen vægt på, at der ikke gås på kompromis med det faglige indhold og kvaliteten, for at øge læsevenligheden.

Eventuelle teknisk tunge afsnit, der er relevante og understøtter miljøkonsekvensrapporten kan vedlægges som bilag i form af baggrundsrapporter, mens beskrivelser, vurderinger og konklusioner fra sådanne bilag kan indgå i en kondenseret form i selve miljøkonsekvensrapporten.

Dette notat kan revideres, ifald at bygherre foretager ændringer i projektet, som bevirker, at nye oplysninger bør indgå i miljøkonsekvensrapporten, eller hvis der skulle tilgå Miljøstyrelsen eller Bygherrer nye væsentlige oplysninger, som kan påvirke miljøvurderingen.

Særligt om væsentlige miljøpåvirkninger

Miljøkonsekvensrapporten skal både behandle væsentlige negative og væsentlige positive virkninger. Vurderingen af karakteren af en påvirkning vil ofte være subjektiv, og det er derfor vigtigt, at påvirkninger og konsekvenser ikke undlades, selvom de fra bygherres synspunkt er positive.

Særligt om metode og dokumentationsgrundlaget

Det er Miljøstyrelsens erfaring, at der fra bygherres side ofte er et ønske om at anvende en specifik metode til konkluderingen af væsentlighed, for projekters påvirkninger på miljøet. Formålet med dette er at sikre, at vurderingen sker på en ensartet måde på tværs af de enkelte miljøpåvirkninger i rapporten. Det anbefales derfor, at bygherre og dennes rådgiver drøfter et eventuelt ønske om en specifik metode med Miljøstyrelsen, når arbejdet med miljøkonsekvensrapporten påbegyndes. Formålet med denne anbefaling er at forhindre, at der opstår uenighed om en sådan metode, når styrelsen får forelagt bygherres første udkast til miljøkonsekvensrapport. Dermed imødekommes eventuel kritik af vurderingsmetoden og en større omskrivning af rapporten, som i sidste ende kan resultere i fx ændringer i den fastlagte tidsplan.

I tabel 3 indeholder hvert afsnit om miljøparametre, som skal undersøges, en kort beskrivelse af dokumentationsgrundlag, dvs. det grundlag som miljøkonsekvensrapporten forventes at være baseret på. De nævnte data- og informationskilder samt tekniske anvisninger og lign. er Miljøstyrelsens vurdering af, hvor relevant materiale til brug i miljøkonsekvensrapporten kan findes, men er ikke udtømmende. Miljøstyrelsen forudsætter således, at bygherre (eller rådgiverne til projektet) selv identificerer supplerende relevante kilder af høj kvalitet.

Når det i notatet fremgår, at feltundersøgelser kan være nødvendige, er det et udtryk for, at Miljøstyrelsen vurderer, at der skal foretages konkrete undersøgelser i området for at give det bedst mulige grundlag for vurdering af det givne miljøfor-

hold. Det betyder dog *ikke*, at feltundersøgelser ikke kan være nødvendige i vurderingen af andre miljøforhold, selvom det ikke måtte være beskrevet under *dokumentationsgrundlag*.

Det er således Bygherres ansvar at sikre, at oplysningerne i miljøkonsekvensrapporten er af tilstrækkelig høj faglig kvalitet, og at oplysningerne er fyldestgørende.

Det skal også klart beskrives i miljøkonsekvensrapporten, hvis der mangler oplysninger for givne miljøforhold eller på anden måde er væsentlig usikkerhed om konklusionerne.

Tabel 2. Lovkrav til indhold i miljøkonsekvensrapporten

Punkt i Miljøvurderingsbekendtgørelsen	Håndtering i miljøkonsekvensrapporten
<p>Et ikke-teknisk resumé på grundlag af oplysninger i miljøkonsekvensrapporten. (Bilag 7, pkt. 9)</p>	<p>Der skal udarbejdes et ikke-teknisk resumé af hele miljøkonsekvensrapporten i et letlæseligt sprog. Resuméet bør fylde ca. 10-15 sider.</p>
<p>1. Beskrivelse af projektet, herunder navnlig:</p> <p>a) en beskrivelse af projektets placering</p> <p>b) en beskrivelse af hele projektets fysiske karakteristika, herunder, hvor det er relevant, fornødne nedrivningsarbejder, og arealanvendelsesbehovet i anlægs- og driftsfaserne</p> <p>c) en beskrivelse af de væsentligste karakteristika ved projektets driftsfase (navnlig en eventuel produktionsproces), f.eks. energibehov og energiforbrug, typen og mængden af de anvendte materialer og naturressourcer (herunder vand, jordarealer, jordbund og biodiversitet)</p> <p>d) et skøn efter type og mængde over forventede reststoffer og emissioner (såsom vand-, luft-, jordbunds- og undergrundsforurening, støj, vibrationer, lys, varme, stråling) og</p>	<p>a) Projektområdet skal beskrives og vises på digitale kort, hvor der kan opnås forskellige størrelsesforhold/zoomniveauer, og med både topografisk kort og nyeste tilgængelige luftfoto herunder et kort med synlige matrikelgrænser. Med baggrund i kortene skal det være muligt at afgrænse projektområdet i forhold til de enkelte matrikler.</p> <p>b) Der skal udarbejdes en beskrivelse af projektets fysiske udformning og karakteristika, de nødvendige anlægsarbejder samt arealanvendelsesbehovet under anlægs- og driftsfasen (f.eks. hvor der skal bruges arbejdsarealer eller skabes adgang til områder med store maskiner).</p> <p>Hvis dele af projektet ikke er endeligt fastlagt, skal projektbeskrivelsen tage højde for dette og klart beskrive de forskellige muligheder, som Bygherre arbejder med.</p> <p>c) Projektet omfatter ikke en produktionsproces, og har få påvirkninger i driftsfasen i forhold til energiforbrug og anvendte materialer, der dog skal beskrives for almindelig drift samt driftsstop og risiko for gasudslip.</p>

<p>mængder og typer af affald produceret i anlægs- og driftsfaserne.</p> <p>(Bilag 7, pkt. 1 (a-d))</p>	<p>d) Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en vurdering af reststoffer og emissioner i anlægsfasen beskrives såsom støj og emissioner fra entreprenørmaskiner og afvanding af graveområder. For driftsfasen beskrives primært reststoffer og emissioner ved vedligehold og risiko for gasudslip.</p>
<p>2. En beskrivelse af de rimelige alternativer (f.eks. vedrørende projektets udformning, teknologi, placering, dimensioner og størrelsesorden), som bygherren har undersøgt, og som er relevante for det fremlagte projekt og dets særlige karakteristika, og angivelse af hovedårsagerne til det trufne valg, herunder en sammenligning af miljøpåvirkningerne.</p> <p>(Bilag 7, pkt. 2)</p>	<p>I miljøkonsekvensrapporten skal det klart beskrives, om der arbejdes med flere muligheder for udformning af projektet. Eksempelvis, hvis Bygherre først senere i projektforløbet lægger sig fast på f.eks. præcise dimensioner. Her skal det bl.a. fremgå, om der findes et hovedforslag, som Bygherre foretrækker, eller om der er flere ligestillede muligheder. Alternativer i projektet skal afspejles relevante steder i miljøkonsekvensrapporten – f.eks. hvis de har forskellig betydning i forhold til projektets miljøpåvirkninger og baseline, som for eksempel kan være driften et bestemt år, eller gennemsnit over 5 år.</p> <p>Miljøkonsekvensrapporten skal som minimum indeholde en beskrivelse af referencescenariet., det vil sige en beskrivelse af området, såfremt projektet ikke gennemføres. Herunder skal indgå, hvordan den eksisterende arealanvendelse i området kan forventes at udforme sig, hvis projektet ikke gennemføres. Se i øvrigt punkt 3 i tabel 3.</p> <p>Rapporten skal også indeholde en kort beskrivelse af eventuelle alternativer/alternative projektudformninger, som er blevet fravalgt. Herunder skal indgå begrundelserne for, hvorfor alternativerne ikke ønskes realiseret. Denne beskrivelse skal være med til at synliggøre, hvorfor den konkrete projektudformning er valgt og er med til at give baggrundsinformation om projektet og den projektudviklings- og designproces, som Bygherre har været i gang med.</p>

<p>3. En beskrivelse af de relevante aspekter af den aktuelle miljøstatus (referencescenarie) og en kort beskrivelse af dens sandsynlige udvikling, hvis projektet ikke gennemføres, for så vidt naturlige ændringer i forhold til referencescenariet kan vurderes ved hjælp af en rimelig indsats på grundlag af tilgængeligheden af miljøoplysninger og videnskabelig viden.</p> <p>(Bilag 7, pkt. 3)</p>	<p>De relevante aspekter af den aktuelle miljøstatus fremgår af beskrivelserne af vurderingen for de enkelte miljøforhold nedenfor.</p> <p>Beskrivelsen af den sandsynlige udvikling bør dog behandles under afsnittet om referencescenariet, som derfor også skal omfatte en kort vurdering af udviklingen i miljøstatus for relevante miljøforhold, såfremt projektet ikke gennemføres.</p> <p>Dette afsnit skal tillægges øget betydning og omfang, hvis projektets gennemførelse eksempelvis hindrer en ellers forventet eller forudset udvikling af de relevante miljøforhold. Det kunne være fra andre igangsatte eller planlagte initiativer, som påvirkes eller umuliggøres i forbindelse med projektet.</p> <p>Det bør tilstræbes, at referencescenariet vurderes for et tidspunkt, hvor projektet vil være fuldt gennemført og effekterne heraf realiseret, eksempelvis 5 eller 10 år efter etableringen.</p>
<p>4. En beskrivelse af de i § 20, stk. 4, nævnte faktorer, der kan forventes at blive berørt i væsentlig grad af projektet: befolkningen, menneskers sundhed, biodiversiteten (f.eks. fauna og flora), jordarealer (f.eks. inddragelse af arealer), jordbund (f.eks. organisk stof, erosion, komprimering og arealbefæstelse), vand (f.eks. hydromorfologiske forandringer, kvantitet og kvalitet), luft, klima (f.eks. drivhusgasemissioner, virkninger, der er relevante for tilpasning), materielle goder, kulturarven, herunder den arkitektoniske og arkæologiske aspekter, og landskab.</p>	<p>Bilag 7, pkt. 4 og 5 omhandler de faktorer, dvs. de miljøforhold, som skal indgå i miljøkonsekvensrapporten, fordi de kan forventes at blive væsentligt påvirket af projektet, og karakteren og omfanget af de forventede væsentlige virkninger på miljøet, herunder kumulative, indirekte, kort- og langsigtede virkninger.</p> <p>I tabel 3 uddybes de miljøforhold, som ifølge bilag 7, pkt. 4 og 5 skal indgå i miljøkonsekvensrapporten.</p>

<p>5. En beskrivelse af projektets forventede væsentlige virkninger på miljøet som følge af bl.a.:</p> <p>a) anlæggelsen og tilstedeværelsen af projektet, herunder, hvor det er relevant, nedrivningsarbejder</p> <p>b) brugen af naturressourcer, navnlig jordarealer, jordbund, vand og biodiversitet, så vidt muligt under hensyntagen til en bæredygtig adgang til disse ressourcer</p> <p>c) emissionen af forurenende stoffer, støj, vibrationer, lys, varme og stråling, opståelsen af gener og bortskaffelsen og genvindingen af affald</p> <p>d) faren for menneskers sundhed, kulturarven og miljøet (f.eks. på grund af ulykker eller katastrofer)</p> <p>e) kumulationen af projektets virkninger med andre eksisterende og/eller godkendte projekter, idet der tages hensyn til eventuelle eksisterende miljøproblemer i forbindelse med områder af særlig miljømæssig betydning, som kan forventes at blive berørt, eller anvendelsen af naturressourcer</p> <p>f) projektets indvirkning på klimaet (f.eks. arten og omfanget af drivhusgasemissioner) og projektets sårbarhed over for klimaændringer</p> <p>g) de anvendte teknologier og stoffer.</p>	
--	--

<p>Beskrivelsen af de forventede væsentlige virkninger på de i § 20, stk. 4, angivne faktorer bør omfatte projektets direkte virkninger og i givet fald dets indirekte, sekundære, kumulative, grænseoverskridende, kort-, mellem- og langsigtede, vedvarende eller midlertidige samt positive eller negative virkninger. I beskrivelsen bør der tages hensyn til de miljøbeskyttelsesmål, der er fastlagt på EU- eller medlemsstatsplan, og som er relevante for projektet</p> <p>(Bilag 7, pkt. 4 og 5)</p>	
<p>6. En beskrivelse af, hvilke metoder eller beviser der er anvendt til identificeringen og forudberegningen af de væsentlige virkninger på miljøet, herunder oplysninger vedrørende eventuelle vanskeligheder (f.eks. tekniske mangler eller manglende viden) i forbindelse med indsamlingen af de krævede oplysninger og vedrørende de vigtigste usikkerheder.</p> <p>(Bilag 7, pkt. 6)</p>	<p>Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde et "metodeafsnit" (kan også indgå som flere afsnit under beskrivelserne af de enkelte miljøforhold), hvor de anvendte metoder og grundlag for vurderingerne skal beskrives. I afsnittet skal indgå, hvis der i forhold til aktuell miljøtilstand eller miljøpåvirkninger er væsentlig manglende viden eller usikkerhed.</p>
<p>7. En beskrivelse af de påtænkte foranstaltninger med henblik på at undgå, forebygge, begrænse eller om muligt neutralisere identificerede væsentlige skadelige virkninger på miljøet og, om relevant, af eventuelle foreslåede overvågningsordninger (f.eks. udarbejdelse af en analyse efter projektets afslutning). Denne beskrivelse bør redegøre for, i hvilken grad de væsentlige skadelige virkninger på miljøet</p>	<p>Miljøkonsekvensrapporten skal belyse og begrunde behovet for afværge- eller kompenserende foranstaltninger. Rapporten skal klart angive, om foranstaltningerne iværksættes egenhændigt af bygherre som en del af projektet, eller om der er tale om forslag til foranstaltninger. Herunder skal det også klart angives, om det er foranstaltninger, som skal iværksættes umiddelbart, eller det er foranstaltninger, som kan iværksættes, såfremt en given negativ miljøpåvirkning måtte blive konstateret. Den forventede effekt af foranstaltningerne skal også klart beskrives og begrundes.</p>

<p>undgås, forebygges, begrænses eller neutraliseres, og bør dække både anlægs- og driftsfasen.</p> <p>(Bilag 7, pkt. 7)</p>	<p>Rapporten skal også klart beskrive relevante tiltag ift. overvågning, og om disse iværksættes egenhændigt af bygherren som en del af projektet. Det kan eksempelvis være overvågning for at dokumentere effekten af afværgeforanstaltninger eller overvågning af, om identificerede skadelige virkninger opstår, som dermed kan kræve igangsættelse af afværgeforanstaltninger.</p>
<p>8. En beskrivelse af projektets forventede skadelige virkninger på miljøet som følge af projektets sårbarhed over for større ulykker og/eller katastrofer, som er relevante for det pågældende projekt. Relevante foreliggende oplysninger indhentet via risikovurderinger foretaget i henhold til EU-lovgivning såsom Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2012/18/EU19) eller Rådets direktiv 2009/71/Euratom20) eller relevante vurderinger foretaget i henhold til national lovgivning kan bruges til dette formål, forudsat at kravene i nærværende direktiv opfyldes. Beskrivelsen bør, hvor det er relevant, omfatte de påtænkte foranstaltninger til forebyggelse eller afbødning af sådanne begivenheders væsentlige skadelige virkninger på miljøet og oplysninger om beredskabet med henblik på og den foreslåede håndtering af sådanne nødsituationer.</p>	<p>Der skal foretages en beskrivelse og vurderingen af projektets forventede skadelige virkninger på miljøet som følge af projektets sårbarhed over for større ulykker og/eller katastrofer, som er relevante for det pågældende projekt.</p> <p>De emner, der vurderes at være relevante for anlægsfasen forventes at omfatte risiko for forurening og påvirkning af sårbar natur og vandmiljø ved blow out i forbindelse med gennemførelse af underboring.</p> <p>I driftsfasen vurderes det at omfatte risiko for brud på rørledningen. I miljøkonsekvensrapporten skal der indgå en beskrivelse af disse forhold, herunder en beskrivelse af de planlagte foranstaltninger til forebyggelse eller afbødning af eventuelle begivenheders væsentlige skadelige virkninger på miljøet.</p>
<p>9. En referenceliste med oplysninger om kilderne til de i rapporten indeholdte beskrivelser og vurderinger.</p> <p>(Bilag 4, pkt. 10)</p>	<p>Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en referenceliste, som skal gøre det muligt at genfinde forskning, undersøgelser, rapporter mv., som danner grundlag for vurderingerne i rapporten.</p>

Tabel 3. Emnetabel

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning (Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
<p>Indbyrdes forhold mellem nedenstående miljøfaktorer, samt med andre projekter i området</p> <p>(kumulativ effekt)</p>	<p>Der kan være en indbyrdes påvirkning mellem nedenstående faktorer, samt med andre projekter i området (vedtagne og planlagte projekter).</p> <p>Der er identificeret flere projekter, som undersøges for kumulative påvirkninger; Ny Storstrømsbro og planer for opgradering af Rute 9 Lolland.</p> <p>Der er også planer om etablering af to nye biogasanlæg, som kan levere biogas til Grøn Gas Lolland-Falster.</p> <p>Hertil kommer Femern Bælt Forbindelsen og Ringsted-Femern-Banen og opgradering af E55 ved Nykøbing F.</p>	<p>Kumulative påvirkninger kan opstå, hvis to eller flere projekter (vedtagne eller planlagte) påvirker samme miljøforhold, hvis de udføres i samme område og hvis de udføres samtidig. Det kan f.eks. være påvirkninger af samme areal fra to projekter eller mere støj i samme område, hvis projekterne udføres på samme tid. Dette gælder både for påvirkninger på land og på havet.</p>	<p>Skal indgå</p>	<p>Der redegøres for sammenhængen mellem identificerede mulige effekter og kumulative effekter fra andre planlagte projekter og planer.</p> <p>For alle parametre foretages en vurdering og beskrivelse af eventuelle kumulative effekter, herunder afledte og indirekte effekter.</p>

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
Befolkningen og menneskers sundhed				
Støj Anlægsfasen (se også kommenteret notat af 20. maj 2021 fra bygherrer)	<p>Støjgener i anlægsfasen vil stamme fra blandt andet svejsning og håndtering af rør, ramning af midlertidig spuns, anlægsarbejde på stationsanlæg og øget trafik.</p> <p>Der er arbejdsgange f.eks. underboringer under havet og evt. underboringer under motorveje og jernbaner, der af tekniske hensyn eller af hensyn til opretholdelse af trafik, skal udføres om natten. Af hensyn til overholdelse af tidsplan kan andet anlægsarbejde aften og nat undtagelsesvist blive nødvendigt.</p>	<p>Der forventes kun lokale og midlertidige støjgener i anlægsfasen. Der forventes anlagt op til ca. 700 m gasrørledning om ugen. Rørpladser og pladser til farvandskrydsninger og stationer forventes åbne i ca. ½ år, men støjende aktiviteter vil foregå i kortere tidsrum ad gangen (uger).</p> <p>Anlægsarbejdet vil på størstedelen af strækningen foregå i det åbne land. Linjeføringen er planlagt etableret med størst mulig afstand til såvel landsbyer, som enkeltliggende boliger, men der findes en del enkeltliggende boliger inden for en afstand af ca. 50 m til den planlagte linjeføring (dog ingen tættere på end 20 m). Der er desuden enkeltliggende boliger i landzonen, som ligger i nærheden af planlagte arbejds- og oplagsarealer.</p>	Skal indgå	<p>Støj i anlægsfasen vurderes ud fra erfaringer fra lignende projekter og med beregninger (støjmodelleringsdata og -kort) af udvalgte anlægsarbejder med overslag over benyttede antal og typer af maskiner. Vurdering af støj i anlægsfasen generelt udføres for de områder på strækningen, hvor der er boliger inden for en afstand, hvor der erfaringsmæssig kan være støjpåvirkninger fra anlægsarbejde og anlægstrafik, herunder arbejder aften- og nat og særligt støjende arbejder.</p> <p>Der tages udgangspunkt i virksomhedsstøjvejledningens definitioner af tidsperioder for hverdage, aften, nat, helligdage og søndage. Herudover inddrages de respektive kommuners forskrifter for anlægsarbejder på baggrund af dialog mellem Energinet/Evida og kommunerne.</p>

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
		Støj, som genereres fra oplag, håndtering samt svejsning af rør ved arbejdsarealer, som ligger tæt på boliger, skal indgå.		Vurdering af påvirkning af menneskers sundhed som følge af anlægstrafik tager udgangspunkt i oplysningerne fra afsnit om trafik.
Støj Driftsfasen (se også kommenteret notat af 20. maj 2021 fra bygherrer)	I driftsfasen vil der være støj fra 3 MR-stationer, hvor der opstilles kompressorer og kølere (MR-Nykøbing, MR-Guldborgsund Vest og MR-Nakskov). MR-Nørre Alslev og MR-Maribo etableres med mulighed for senere opsætning af kompressorer ved senere tilslutning af flere biogasprojekter.	Støj i driftsfasen vil kun forekomme lokalt omkring de MR-stationer, hvor der opstilles kompressorer. Støj i driftsfasen skal vurderes i forhold til nærmeste boliger. Det fremtidige støjniveau fra eventuelle nye kompressorer kendes ikke, men forventes at tilsvare støjniveauet for de kompressorer, der er omfattet af projektet, hvor støjgrænser kan overholdes ved skel til MR-stationerne. Dette vil fremgå af støjkapitel, så forhold vedr. fremtidig støj beskrives på nuværende vidensgrundlag.	Skal indgå	Der beregnes støj for de tre MR-stationer, hvor der opstilles kompressorer og kølere. Beregningerne skal blandt andet illustreres ved støjudbredelseskort. Der udføres en reference-måling af støj ved en tilsvarende MR-station i Nordjylland. I miljøkonsekvensvurderingen indgår disse beregninger og måling i vurdering af støj-påvirkninger i driftsfasen. Støj fra eventuelle fremtidige kompressorer behandles på baggrund af nuværende vidensgrundlag i afsnit om støj og kumulative effekter i relevant omfang i miljøkonsekvensrapporten

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
Vibrationer Anlægsfasen	Vibrationer forventes kun i anlægsfasen, hvor de kan stamme fra ramning af midlertidig spuns der muligvis skal bruges til afstivning af byggegruber ved underboringer af f.eks. veje og vandløb.	Såfremt vibrationer i anlægsfasen ikke kan afvises at kunne være en gene for naboer til anlægsarbejdet, skal det vurderes i forhold til befolkning og sundhed. Der er enkelte ejendomme indenfor 50 m fra arbejdspladser, hvor der skal underbores.	Skal indgå	Vibrationer i anlægsfasen vurderes ud fra erfaringer fra lignende projekter og med udvalgte beregninger af anlægsarbejder med overslag over benyttede antal og art af maskiner. Der kan gives forslag til eventuel overvågning af vibrationer.
Vibrationer Driftsfasen	Der er ingen aktiviteter i driftsfasen, der kan medføre vibrationer.	Vibrationer forekommer ikke i driftsfasen og indgår derfor ikke i miljøkonsekvensvurderingen.	Ingen	
Lugt Anlægsfasen	Lugtgener kan opstå i anlægsfasen fra de dieseldrevne entreprenørmaskiner i anlægsfasen.	Lugtgener i anlægsfasen vil begrænse sig til at være meget lokale omkring maskiner i drift. Gasledningen anlægges uden for byområder, og i minimum 20 meters afstand fra beboelse. Der vil derfor være få mennesker, der kan blive generet af lugt fra entreprenørmaskiner. Omfanget af lugtgener vurderes ubetydeligt for befolkning og menneskers sundhed.	Ubetydelig	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
Luft Driftsfase	Der er ikke lugtgener i driftsfasen	Da der ikke forekommer lugtgener i driftsfasen, indgår dette ikke Projektet Grøn Gas Lolland Falster tilsætter kun odorant (stinkstof) på MR Everdrup. Odorant tilsættes som en sikkerhedsforanstaltning, så gassen kan lugtes, hvis der opstår udslip af gas. Odorant opbevares i tætte beholdere og tilsættes i lukkede rørsystemer. Erfaringsmæssigt opstår spild yderst sjældent, og spild kan detekteres straks, selv ved meget små spild. Hvis der senere tilsluttes biogasanlæg til GG LF, vil biogasprojekterne også omfatte tilsætning af odorant.	Ingen	
Luft Anlægsfase	I anlægsfasen vil entreprenørmaskiner bidrage til lokale emissioner.	Emissioner (NOx, partikler, støv) fra entreprenørmaskiner i anlægsfasen kan kun påvirke luftkvaliteten lokalt, men i hele projektområdet er der gode spredningsforhold. Emissioner i anlægsfasen medfører ud fra er-	Ubetydelig	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
		faringer fra lignende projekter med beregninger af anlægsarbejder med overslag over benyttede antal og art af maskiner ikke væsentlige påvirkninger menneskers sundhed.		
Luft Driftsfasen	Når gassen skal fyldes på rørledningen den første gang, er det nødvendigt at brænde gassen af indtil gassen er fyldt helt i rørledningen. Sikkerhedsventiler og MR-stationer kan ventilere små mængder gas via afkastrør. Ved vedligehold flares gas, hvis der skal udføres reparationer på dele af rørledningen.	I driftsfasen kan der være emissioner fra MR-stationer og sikkerhedsventiler. Mængderne af ventileret gas er kendt, men det kan ikke på forhånd afvises, at der kan være en påvirkning af luftkvaliteten lokalt om stationerne. For energianlæg, hvor der ikke er krav om dimensionering af afksthøjden vha. OML-modellen, dvs. anlæg < 120 kW, er vurderingen, at B-værdier vil være overholdt, hvis afksthøjden etableres i overensstemmelse med de til enhver tid gældende gas- og bygningsreglementer.	Ubetydelig	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
		<p>Hvis afkastene på kedelanlæggene dimensioneres i overensstemmelse med retningslinjerne i Luftvejledningens afsnit 6.3.2 og 6.3.3 i 6. supplement, afhængig af anlægsstørrelsen, er det vurderingen, at anlæggene ikke påvirker menneskenes sundhed.</p> <p>Omfanget af afbrænding og ventilering af gas er meget begrænset og det sker kun lejlighedsvis. Det vurderes, at påvirkninger for befolkning og menneskers sundhed er ubetydelige, og emissioner i driftsfasen for befolkning og menneskers sundhed indgår som udgangspunkt ikke i miljøkonsekvensvurderingen. Såfremt de efterfølgende undersøgelser påviser ændringer i omfanget af flaring eller høje koncentrationer af eks. svovlholdige gasser fra flaring, vil dette blive inddraget i rapporten.</p>		
Lys Anlægsfase	Der vil være behov for at lys på arbejdspladserne, hvis der arbejdes i døgnets mørke timer.	Lys fra arbejdspladser i anlægsfasen kan påvirke befolkning og menneskers sundhed.	Skal indgå	Lyspåvirkninger vurderes ud fra det forventede omfang af belysning og i forhold til

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	Nogle arbejder skal udføres som natarbejde pga. tekniske hensyn eller hensyn, og det kan undtagelsesvist blive nødvendigt med arbejde aften og nat af hensyn til overholdelse af tidsplan.	Brug af lys begrænses til det nødvendige og opstilles så vidt muligt, så det ikke skaber gener for beboere.		beboelse nær de større arbejdspladser, som skal udnyttes i mere end 6 uger. Vurderinger af lyspåvirkninger vurderes i forhold til blanding og lysindfald i boliger.
Lys Driftsfase	I driftsfasen vil der kun være belysning ved MR-stationer og linjeventilstationer, der kun vil være tændt ved tilsyn og reparationer efter mørkets frembrud.	Lys fra MR- stationer og linjeventilstationer vil være begrænset til lys, der er tændt, hvis der er inspektion eller vedligehold i døgnets mørke timer. Lyskilderne indrettes, så de kun oplyser det nødvendige, og lyspåvirkninger forventes ubetydelige for driftsfasen.	Ubetydelig	
Trafik og transport Anlægsfase	I anlægsfasen skal der køres med jord, rørledninger og andre materialer. Det kan blive nødvendigt at omlægge eller midlertidigt og kortvarigt at spærre veje, hvor der skal udføres krydsninger af veje mv. Ved rørsamlingspladser ved farvandskrydsninger kan der også forekomme midlertidige omkørsler for veje og markadgange.	Trafik, spærringer og omlægninger vil kunne være til gene for befolkningen lokalt og i mindre omfang på det omkringliggende vejnet. Påvirkning af menneskers sundhed fra støj og risiko for ulykker som følge af trafik fra anlægsarbejdet skal indgå.	Skal indgå	Berørte veje og stier vurderes, og der fastlægges et influensvejnet i relevant omfang hvor konsekvenser for trafik vurderes ud fra anslået omfang af transporter af bl.a. materialer og boremudder sammenholdt med den eksisterende trafik i området.

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	Den øgede trafik fra anlægsarbejdet kan medføre støj og risiko for ulykker, som kan påvirke menneskers sundhed.			<p>Der redegøres for tilstedeværelsen af veje, som benyttes til og fra skoler/institutioner i nærheden af anlægsområdet og den mulige påvirkning vurderes. Ud fra dialog med kommunerne og politiet aftales en strategi for hensyn til bløde trafikanter.</p> <p>Der indhentes trafiktal fra kommunerne for de relevante veje. Såfremt der ikke findes data, anvendes erfaringer eller tal fra tilsvarende veje til at vurdere, hvorvidt der kan være tale om en væsentlig påvirkning fra anlægstrafikken eller ej.</p>
Trafik og transport Driftsfase	Kørsel i driftsfasen begrænser sig til almindeligt tilsyn og reparationer.	I driftsfasen forventes kun trafik i ubetydeligt omfang, der ikke indgår i miljøkonsekvensvurderingen.	Ubetydelig	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
Tryghed, herunder risiko for større ulykker og katastrofer Gasudslip i driftsfasen	Energinet og Evida gennemfører vurderinger og tiltag for at sikre mod utilsigtede brud på og gasudslip fra rørledningen. Herudover sikres sikkerhedsmæssig og forsvarlig drift.	Gasledning, MR-stationer og linjeventilstationer driftes med lav risiko for udslip af gas, men risiko skal vurderes, da brud på og gasudslip fra rørledningen kan være forbundet med store konsekvenser for befolkningens sikkerhed og tryghed.	Skal indgå for driftsfasen	Vurderinger udføres ud fra erfaringer med drift af det øvrige gasnet i Danmark. Der skal indgå en beskrivelse af de planlagte foranstaltninger til forebyggelse og afbødning af eventuelle begivenheders væsentlige skadelige virkninger på miljøet.
Friluftsliv og rekreativ værdi Anlægsfase	Rekreative forhold, forventes kun at kunne blive påvirket i anlægsfasen, hvor der kan være støj og midlertidig omlægning eller lukninger af kortere varighed af stier og veje. Ved farvandskrydsninger kan der være midlertidig begrænsning i adgang til kysten ud for arbejdspladserne. Der vil være etaper af anlægsarbejdet på ca. 10 km, hvor færdsel fra stier og rekreative ruter skal indsnævres eller omdirigeres i ca. 3 måneder. Der skal arbejdes i to skove og i områder ved kysterne i projektet, hvor adgangen oprettholdes, men midlertidigt kan blive begrænset.	Aktiviteter i anlægsfasen kan påvirke rekreative interesser, hvis det strækker sig over en længere periode. Der skal foretages en vurdering af sandsynligheden for en påvirkning, typen, tidspunktet og omfanget	Skal indgå	Rekreative forhold kortlægges bl.a. ud fra kommunernes hjemmesider (oplysninger om stier, stiplaner, lokale initiativer, lokalt friluftsliv og foreninger), Naturstyrelsens ud-i-naturen-kort, luftfotos og andre hjemmesider for f.eks. nationale cykel- og vandreruter og lystfiskerklubber. Rekreative forhold vurderes for anlægsfasen i forhold til færdsel på stier og rekreative ruter samt forbigående påvirkninger af rekreative områder med støj og forstyrrelse.

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <small>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</small>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
Friluftsliv og rekreativ værdi Driftsfase	Hverken den nedgravede rørledning eller de nye stationsanlæg vil påvirke rekreative interesser.	Rekreative forhold i driftsfasen påvirkes ikke og indgår ikke i miljøkonsekvensvurderingen.	Ingen	
Biodiversiteten				
§ 3-natur Anlægsfase	Beskyttede naturområder underbores, og påvirkes dermed ikke. Ved underboring er der risiko for blow out af boremudder – se under overfladevand. Regnvand i graveområdet håndteres ved udledning på terræn eller til kloak i anlægsfasen. Højtstående grundvand i graveområde kan skulle håndteres i anlægsfasen, og ved underboringer kan der skulle foretages lænsning eller midlertidig grundvandssænkning. Udledning af vand og evt. midlertidig grundvands-sænkning kan påvirke beskyttet natur.	Der kan ikke på forhånd afvises påvirkninger af beskyttet natur i anlægsfasen. Det skal undersøges, om anlægsaktiviteter som bl.a. gennemgravning af vandløb, udledning af vand - og eventuelle midlertidige grundvandssænkninger i graveområder eller ved underboringer kan påvirke beskyttet natur. Mht. håndtering af boremudder og risiko for blow out – se under overfladevand.	Skal indgå	Da kortlægningen af § 3 beskyttet natur kun er vejledende, skal der også tages højde for § 3 beskyttet natur, som endnu ikke er kortlagt. På baggrund af eksisterende viden og data indsamlet ved feltundersøgelser i sommeren 2020 vurderes i miljøkonsekvensvurderingen, hvilke påvirkninger af beskyttede naturområder projektet kan have, herunder hvilke tiltag der kan sikre, at udledt vand fra rørgrav ikke påvirker beskyttet natur. Såfremt der viser sig behov for supplerende feltundersøgelser, vil disse blive iværksat.

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning (Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
§ 3-natur Driftsfase	<p>Når gassen skal fyldes på rørledningen den første gang, er det nødvendigt at brænde gassen af indtil gassen er fyldt helt i rørledningen. Sikkerhedsventiler og MR-stationer kan ventilere små mængder gas via afkastrør. Ved vedligehold flares gas, hvis der skal udføres reparationer på dele af rørledningen.</p> <p>I driftsfasen medfører gasrørledningen eller stationerne ikke andre permanente påvirkninger på beskyttet natur.</p>	Flaring og ventilering af gas kan medføre udledning af bl.a. NOx og svovlholdige gasser. Det skal vurderes nærmere, om der kan være en påvirkning af sårbare naturtyper.	Skal indgå	Mængder af NOx og svovlholdige gasser i flaret og ventileret gas beregnes og vurderes i forhold til sårbare naturtyper jf. metoder beskrevet på Miljøstyrelsens hjemmeside: https://mst.dk/luft-stoej/luft/luftforurening-fra-virksomheder/estimering-af-depositioner/
Skov og levende hegn Anlægsfase	Arbejdsbæltet på 30 m ryddes for vegetation, dog indsnævres rydning i fredskov til ca. 10 – 15 m alt efter lokale forhold.	Fældning af træer skal vurderes i forhold til potentiel påvirkning af flagermus.	Skal indgå	Ud fra feltkortlægning af levesteder for flagermus, kendte data og viden om levesteder og flyvemønstre hos flagermus vurderes påvirkning som følge af fældning af træer.
Skov og levende hegn Driftsfase	Omkring gasledningen gælder en deklaration, som beskriver, at der ikke må være planter med dybe rødder over gasledningen i et bælte på 5 m på hver side af gasledningen. For levende hegn og fredskov reduceres denne	Servitutareal medfører, at der kommer et bælte på i alt 4 m over gasledningen i fredskov og levende hegn, hvor der ikke må være træer med dybe rødder.	Skal indgå	Det permanente tab af træer vurderes i forhold til flagermus og andre dyr/biodiversitet generelt. Det vurderes også i forhold til landskabelige påvirkninger.

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	<p>bredder til 2 m på hver side. I det rydede arbejdsbælte kan der derfor genplantes indtil denne bredde.</p> <p>Ledningsejer har ret til at friholde servitut-arealet.</p> <p>Fredskov og levende hegn kommer således til at fremstå uden træer over gasledningen i en bredde af 4 m.</p>			
<p>Bilag IV-arter/Fredede og rødlistede arter</p> <p>Anlægsfase</p>	<p>Forstyrrelser i anlægsfasen (støj, lys mv) kan potentielt påvirke bilag IV-arter, fredede og rødlistede arter, samt fugle, og det kan være nødvendigt midlertidigt at arbejde i levesteder for beskyttede arter.</p>	<p>Det skal vurderes om, og i hvilket omfang bilag IV-arter, fredede og rødlistede arter, samt fugle påvirkes i anlægsfasen.</p>	<p>Skal indgå</p>	<p>Biodiversitetskort, feltundersøgelser og data fra naturdata samt evt. andre databaser og informationer fra de berørte kommuner skal danne grundlag for bl.a. en artikel 12-vurdering af, om projektet kan påvirke Bilag IV-arter. Såfremt der viser sig behov for supplerende feltundersøgelser, vil disse blive iværksat.</p>
<p>Bilag IV-arter/Fredede og rødlistede arter</p> <p>Driftsfase</p>	<p>I driftsfasen forventes gasrørledningen og stationer ikke at kunne medføre en påvirkning af levesteder eller bestande af bilag-IV-arter og rødlistede arter.</p>	<p>Hvis vurderinger af sårbare naturtyper mod forventning viser, at der er en påvirkning fra projektet som følge af ventilering og flaring af gas, vil denne påvirkning blive vurderet.</p>	<p>Skal indgå</p>	<p>På baggrund af de tilvejebragte oplysninger om mulig påvirkning af beskyttede naturtyper foretages en beskrivelse og vurdering af, hvilke beskyttede arter, og i hvilket</p>

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	<p>Anlægget afgiver ikke varme i driftsfasen. Der vil være støj fra kompressorer og kølere, men grænseværdier forventes overholdt ved skel til MR-stationer.</p> <p>Ventilering og flaring af gas kan bidrage med emission af blandt andet svovlholdige gasser og NOx, der vurderes i forhold til sårbare naturtyper og de arter, der er tilknyttet disse naturtyper.</p>	<p>Dette vil også være gældende for de beskyttede arter, som er tilknyttet de pågældende naturtyper.</p> <p>Herudover vurderes projektet ikke at medføre påvirkning af beskyttede arter i driftsfasen.</p>		<p>omfang, de kan blive påvirket af ventilering og flaring af gas.</p>
<p>Terrestrisk (Natura 2000) Anlægs- og driftsfase</p>	<p>Projektet ligger tæt på Natura 2000-område nr. 175 for Horreby Lyng, nr. 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund og for Natura 2000-område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand.</p> <p>Der er ingen aktiviteter indenfor Natura 2000-område N175, men projektets anlægsarbejder forudsætter nedgravning af rørledningen tæt</p>	<p>Det skal undersøges, om projektet i anlægs- og driftsfasen kan medføre en væsentlig påvirkning af arter eller naturtyper på udpegningsgrundlaget inden for de nævnte Natura 2000 områder, eller kan hindre opnåelsen af de opsatte bevaringsmålsætninger eller områdernes integritet.</p>	<p>Skal indgå</p>	<p>Der udarbejdes en habitatvurdering for Natura 2000-område nr. 168 Havet og kysten mellem Præstø Fjord og Grønsund og for Natura 2000-område nr. 173 Smålandsfarvandet nord for Lolland, Guldborgsund, Bøtø Nor og Hyllekrog-Rødsand og nr. 175 for Horreby Lyng. Habitatvurderinger for Natura 2000-områder udarbejdes som en del af miljøkonsekvensvurderingen.</p>

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	ved skoven, og det skal undersøges om projektet kan påvirke Natura 2000-området i anlægsfasen samt i driftsfasen. Længere væk fra projektområdet findes yderligere Natura 2000-områder.			Det skal fremgå af miljøkonsekvensrapporten, om og hvorfor visse Natura 2000-områder ikke vurderes nærmere i habitatvurderingen for projektet. Et fravalg af områder skal underbygges med argumentation i habitatvurderingen.
Risiko for større ulykker og katastrofer Gasudslip	Energinet og Evida gennemfører vurderinger og tiltag for at sikre mod utilsigtede gasudslip fra rørledningen. Herudover iværksættes drift- og vedligeholdelsesprocedurer for både ledninger og MR-stationer og linjeventilationer for at sikre sikkerhedsmæssig og forsvarlig drift.	Risiko for gasudslip vurderes at være lav, og ved et eventuel udslip vil der kunne slukkes for gassen ved linjeventilstationer. Gasudslip forventes dermed at udgøre en ubetydelig risiko for biodiversitet.	Ubetydelig	
Jord, Vand, Luft og Klima				
Jordbund og jordforurening Anlægsfase	Hvis ikke al opgravet jord kan tilbagefyldes i rørgraven, vil der være transport af jord. Der bliver bortkørt overskudsjord til godkendt modtager.	Jord håndteres og opbevares langs graveområdet. Dette beskrives for anlægsfasen.	Skal indgå	Der skal fremgå en beskrivelse af mængder, opbevaring samt håndtering af boremudder – herunder en beskrivelse af hvilke kemikalier der anvendes i forbindelse med borearbejdet.

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	<p>Gasledningen eller arbejdsarealer ligger ikke i områdeklassificerede eller forureningskortlagte områder i projektet og projektet prioriterer, at kortlagte arealer ikke berøres.</p> <p>Der krydses ca. 95 veje, markveje og stier ved opgravning, som er belagt med asfalt. Mængder af jord, grus, asfalt mv. fra de opgravede arealer opdeles, analyseres og bortskaffes til godkendt modtager. Rene materialer kan genanvendes i andre projekter.</p> <p>Risiko for spild af olie mv. i anlægsfasen håndteres ved korrekt indretning af arbejdspladser med fokus på forebyggelse af spild. Entreprenører skal udarbejde beredskabsplaner til forebyggelse og håndtering af eventuelle spild.</p>			<p>Der udarbejdes et overslag på projektets jordbalance, og i projektbeskrivelsen indgår beskrivelse af projektets jordhåndtering.</p> <p>Drænoplysninger fra kommuner og lods ejere indgår i projektets planlægning.</p>
Jordbund og jordforurening Driftsfase	<p>Der håndteres ikke jord i driftsfasen, og der udledes ikke stoffer der kan forurene jorden fra MR-stationer. Der anvendes smøremidler i gearkasser, der er indkapslede. Der anvendes glykol til frostsikring af vand i gaskedler. I kompressorer bruges der også olie og kølervæ-</p>	<p>Der håndteres ikke jord i driftsfasen.</p>	<p>Ingen</p>	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	ske. Både smøremidler og kølervæske anvendes i lukkede systemer og inde i bygninger på MR-stationer. Ved service af MR-stationer opsamles udskiftet smøremidler og glykol i lukkede beholdere og bortskaffes efter gældende regler.			
Råstoffer Anlægsfase	Der skal bruges stål til rør, samt grus, metal, beton og andre byggematerialer til MR-stationer og linjeventilstationer.	Der skal forbruges råstoffer i anlægsfasen.	Skal indgå	Overslag over råstofforbruget for de forskellige råstoffer vises i tabel i projektbeskrivelsen.
Råstoffer Driftsfase	Der er i driftsfasen ikke forbrug af råstoffer	Da der ikke er et forbrug af råstoffer i driftsfasen, indgår dette ikke.	Ingen	
Råstofindvinding Anlægs- og driftsfase	Der er ingen påvirkning af fremtidige muligheder for råstofindvinding.	Projektet berører ikke nogen råstofområder, hverken interesseområder eller graveområder.	Ubetydelig	
Overfladevand og grundvand (fysik, kemi og biologi) Spildevand Anlægsfase	I anlægsfasen produceres spildevand fra mandskabsfaciliteter, som tilsluttes kloak eller opsamles i tank, som tømmes til kloak.	Spildevand fra mandskabsfaciliteter til kloak vurderes ubetydelig og indgår ikke. Udledning af vand fra trykprøvning vurderes i forhold til vandrammedirektivet	Skal indgå	Der beregnes indholdsstoffer i trykprøvevand som vurderes i forhold til grænseværdier herunder gældende miljøkvalitetskrav for de direkte og indirekte berørte kystvande som påvirkes. (se afgrænsning af

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	<p>Vand fra trykprøvning af gasrørledninger udledes efter trykprøvning. Vandet udledes til marine recipienter, på terræn eller til kloak.</p> <p>Denne udledning vurderes i forhold til grundvands- og overfladevandsforekomster i forhold til tilstand og miljømål efter vandrammedirektivet.</p> <p>Der indvindes vand til trykprøvning fra eksisterende vandboringer (private og/eller vandværker).</p>	<p>Hvis udledning sker i nærheden af badeområder, kan dette kortvarigt påvirke badevandskvaliteten.</p> <p>Såfremt der alene indvindes vand inden for de givne indvindingstilladelser, er der ikke behov for miljøvurdering af målsatte grundvandsforekomster.</p>		<p>kystvande på Vandområdeplanernes miljøgis)</p> <p>Der skal redegøres og vurderes for eventuel påvirkning af badevandskvalitet i forbindelse med udledning af vand fra trykprøvning, hvis det sker tæt på badeområder. Mulige foranstaltninger til minimering af påvirkninger beskrives.</p> <p>Indvinding af vand skal vurderes i forhold til potentielle påvirkninger af drikkevandsressourcen.</p>
<p>Overfladevand og grundvand (fysik, kemi og biologi) Spildevand Driftsfase</p>	<p>Der kan blive produceret kondensvand fra MR-stationer, hvis der anvendes kondenserende kedler. Kondensvand filtreres og nedsives eller udledes til kloak. Kondensvand fra gaskedler betragtes som rent vand, men kan have en lav pH. Som udgangspunkt ledes vandet til kloak, men kan også nedsives. I så fald justeres pH</p>	<p>Vand fra kondenserende kedler på MR-stationer udledes til kloak eller nedsives.</p>	<p>Skal indgå</p>	<p>Projektet må ikke forhindre opfyldelse af miljømål for de omkringliggende målsatte vandløb, eller forringe tilstanden for de enkelte kvalitetselementer, jf. Indsatsbekendtgørelsens § 8. projektet forholder sig til miljømål, økologisk samlet aktuel tilstand og aktuel tilstand for kvalitetsparametre og miljøfarlige forurenende stoffer</p>

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	inden nedsivning. En MR-station med kondenserende gaskedel producerer op til ca. 48 m ³ kondensvand pr år.			<p>samt kemisk tilstand for målsatte vandområder som kan blive direkte eller indirekte berørt.</p> <p>Såfremt kondensvandet infiltreres skal der vurderes for eventuel påvirkning af målsatte grundvandsforekomster samt evt grundvandsafhængige naturtyper. Der ønskes en beskrivelse af mulig påvirkning af såvel kemisk- som kvantitativ tilstand, jf. LBK 126 af 26/01/2018 om vandplanlægning med tilhørende bekendtgørelser, herunder BEK 448 af 11/04/2019 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster og BEK 449 af 11/04/2019 om indsatsprogrammer for vådområdedistrikter.</p>
Regnvand Anlægsfase	Regnvand i graveområdet i anlægsfasen skal håndteres ved udledning på terræn eller til kloak.	Aflledning af regnvand i anlægsfasen kan have en påvirkning af overfladevand og natur, hvis vandet udledes til terræn. uden at	Skal indgå	Udledning på terræn vurderes i forhold til sikring af recipienter mod afstrømning af

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
		sikre, at det ikke kan afstrømme til nærliggende recipienter.		vand ved beskrivelse af de foranstaltninger, som skal sikre dette.
Regnvand Driftsfase	Ved MR-stationer og linjeventilstationer vil der være arealer med fliser, grus og tagarealer. Regnvand nedsiver inden for egen matrikel gennem gruset. Vand fra gaskedler kan kræve tilslutningstilladelse for MR-stationer i driftsfasen.	Afledning af regnvand i driftsfasen er af ubetydeligt omfang.	Ubetydelig	
Overfladevand Anlægsfase	Projektet berører ikke søer. Der er flere krydsninger med vandløb, hvor der kun vil være påvirkninger i anlægsfasen. Vandløb krydses ved gennemgravning eller underboring. Snesere Sø er den eneste målsatte sø inden for projektområdet. Der er ingen udledning til Snesere Sø og ingen vandindvinding fra ferske vandområder. Eventuelle tørholdelse af rørgrav i projektområdet må kun ske uden at der er risiko for påvirkning uden for arbejdsområdet. Der er ca. 150 m fra arbejdsområdet til Snesere Sø.	Vandløb kan blive påvirket i anlægsfasen.	Skal indgå	Den kommende miljøvurdering redegør for det anvendte boremudder, herunder mængder og indholdsstoffer samt risikoen for påvirkning af vandmiljøet. Dette indgår i en vurdering af, om der kan ske en forringelse af den økologiske og den kemiske tilstand i de konkret berørte vandområder efter vandområdeplanerne. Dette gælder både fysiske påvirkninger med lerpartikler/bentonit og kemiske påvirkninger med additiver/kemikalier.

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <small>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</small>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	<p>Af marine områder krydses Storstrømmen og Guldborg Sund ved underboring.</p> <p>I tilfælde af blow out, vil der slippe boremudder ud i omgivelserne indtil trykket tages af boringen. Boringen overvåges, så blow out detekteres hurtigt. Der udarbejdes beredskabsplaner for håndtering.</p>			<p>Der henvises bl.a. til kapitel 8 i Vejledning til bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.</p> <p>Indholdet af eventuelle miljøfarlige forurenende stoffer i boremudder kan i forhold til påvirkningen af overfladevand vurderes ved miljøkvalitetskrav eller andre vurderingskriterier som fagligt er relevante fx Predicted No Effect Concentration (PNEC). Vurderingen bør være konkret bl.a. i forhold til risiko for udslip, mængder, koncentrationer og vandområder.</p>
Overfladevand Driftsfase	Vandløb påvirkes ikke i driftsfasen	Da vandløb ikke påvirkes i driftsfasen, vil de ikke indgå.	Ingen	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
Grundvand og drikkevand Anlægsfase	<p>Højtstående grundvand i graveområde kan skulle håndteres i anlægsfasen, og ved underboringer kan der skulle foretages lænsning eller midlertidig grundvandssænkning.</p> <p>Der skal arbejdes inden for OSD-områder og inden for 300 m fra vandindvindingsboringer.</p> <p>Spild af olie fra entreprenørmaskiner håndteres efter gældende regler, så de ikke udgør en risiko for grundvand.</p>	<p>Der kan skulle håndteres grundvand i anlægsfasen.</p> <p>Potentielle påvirkninger af grundvand skal vurderes i forhold til tilstand og miljømål efter vandrammedirektivet.</p> <p>Risiko og håndtering af eventuelle spild beskrives i miljøkonsekvensrapportens projektbeskrivelse og vurderes ikke nærmere.</p>	Skal indgå	Miljøkonsekvensvurderingen omfatter en vurdering af potentielle påvirkninger af grundvand i anlægsfasen. Der indarbejdes og beskrives nødvendige foranstaltninger i anlægsfasen til beskyttelse af vandindvindingsboringer.
Grundvand og drikkevand Driftsfase	Grundvandet påvirkes ikke i driftsfasen	Da grundvandet ikke påvirkes i driftsfasen, vil det ikke indgå	Ingen	
Luftforurening Anlægsfase	<p>I anlægsfasen vil entreprenørmaskiner og transport af materialer bidrage til støv og NOx-emissioner.</p> <p>Støvgener fra anlægsarbejdet vurderes ubetydelige i åbent land. Tæt ved boliger begrænses støvpåvirkninger ved vanding og overdækning.</p>	<p>Der vil være emissioner af NOx i anlægsfasen, som vurderes i miljøkonsekvensvurderingen.</p> <p>Vurdering af påvirkning fra støv indgår ikke i miljøkonsekvensrapporten.</p>	Skal indgå	Emissioner fra entreprenørmaskiner indgår i miljøkonsekvensvurderingen.

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	Projektets håndtering af støvpåvirkninger beskrives i projektbeskrivelsen.			
Luftforurening Driftsfase	<p>Når gassen skal fyldes på røledningen den første gang, er det nødvendigt at brænde gassen af indtil der den ønskede kvalitet gas i røledningen.</p> <p>Sikkerhedsventiler på MR-stationer og LV-stationer kan ventilere ubetydelige mængder gas. Dette beskrives i miljøkonsekvensrapportens projektbeskrivelse.</p> <p>Ved regulering af tryk på MR-stationer, vil en tryksænkning medføre et temperaturfald. Gassen opvarmes derfor med gaskedler, som har en forbrænding, der udleder NOx og CO.</p>	Afbrænding af gas især i indkøringsfasen kan medføre forhøjede koncentrationer af blandt andet svovlholdige gasser og NOx hvilket kan medføre en påvirkning af luftkvaliteten og blandt andet sårbare naturområder.	Skal indgå	Emissioner i driftsfasen beskrives og vurderes i miljøkonsekvensvurderingen for flaring af gas ved driftsstart og vedligehold samt ventilering af gas fra sikkerhedsventiler. Der udføres blandt andet OML-beregninger, som danner grundlag for vurdering af påvirkning af sårbare naturområder mv.
Klima Anlægsfase	I anlægsfasen produceres CO2 som følge af transport af materialer samt drift af entreprenormaskiner.	Anlægsarbejdet vil medføre CO2 emission.	Skal indgå	Der benyttes overslagsberegninger og erfaringsbaserede tal.

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
Klima Driftsfase	Der kan opnås en reduktion af CO ₂ udledning såfremt sukkerfabrikkerne skifter fra kul og fuelolie til naturgas og biogas. Reduktionen opnås ikke ud fra Grøn Gas Lolland Falster alene, men i sammenhæng (kumulation) med de to biogasprojekter, der gennemføres på Lolland og ved forsyning af naturgas fra Baltic Pipe. Ventilering og flaring ved drift og vedligehold bidrager til emission af CO ₂ og CH ₃ .	Projektet kan sammen med anlæg af biogas-anlæg medføre en væsentlig reduktion i CO ₂ emissionen fra sukkerproduktion. Drift af MR-stationer bidrager til emission af CO ₂ og metan.	Skal indgå	Der redegøres for, klimaaftryk fra gasrørledningen som isoleret projekt, herunder beregnes bidrag af CO ₂ og metan fra flaring og ventilering på MR- og LV-stationer. CO ₂ beregninger fra de to planlagte biogasanlæg inddrages men på en sådan måde, at det er muligt at adskille projekterne fra hinanden.
Risiko for større ulykker og katastrofer Anlægsfase - Blow outs	Ved underboring af Storstrømmen og Guldborg Sund benyttes boremudder, hvortil der er knyttet risiko for forurening ved håndtering af boremudder samt ved blow out.	Eventuelle spild af boremudder eller blow-outs kan have konsekvenser for overfladevand, grundvand og natur.	Skal indgå for anlægsfasen	Der indsamles erfaringer fra andre projekter med underboringer for risiko, konsekvenser og håndtering af blow outs, herunder beskrives bl.a. at der udarbejdes beredskabsplaner. .
Risiko for større ulykker og katastrofer	Energinet og Evida gennemfører vurderinger og tiltag for at sikre mod utilsigtede brud på og gasudslip fra rørledningen. Sikkerhedsmæssig og forsvarlig drift sikres. Utilsigtede gasudslip	Risiko for gasudslip vurderes at være lav, og ved et eventuel udslip vil der kunne slukkes for gassen ved linjeventilstationer. Gasudslip	Ubetydelig	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
Driftsfase - Gasudslip	eller ulykker omfatter risiko for eksplosion og brand.	forventes dermed at udgøre en ubetydelig risiko for jord, vand, luft og klima.		
Materielle goder, kulturarv og landskab				
Materielle goder Markdræn Anlægsfase	Der kan opstå gener fra komprimeret muldlag i arbejdsområder, og eksisterende markdræn skal omlægges.	Der kan være konsekvenser for landbrugserhvervet.	Skal indgå	Retablering og erstatning beskrives i rapporten. Der udføres lodsejerbesøg før miljøkonsekvensrapporten er afsluttet, så der kan indsamles viden om dræn. Der er mulighed for at tilknytte drænkonsulent som bistand til retablering af dræn.
Materielle goder Markdræn Driftsfase	Markdræn påvirkes ikke i driftsfasen	Da markdræn ikke påvirkes i driftsfasen, og derfor ikke har konsekvenser for landbrugserhvervet, indgår de ikke.	Ingen	
Materielle goder Arealpåvirkninger Anlægsfase	Anlægsarbejdet beslaglægger arealer i etaper af ca. 4 – 6 måneders varighed. Med arkæologiske forundersøgelser og udgravninger kan perioden i praksis blive op til 2½ i alt. I denne periode vil arealerne ikke være tilgængelig for f.eks. landbrugsdrift, og der kan være gener i forhold til ændrede adgangsveje mv.	Påvirkning af landbrugs- og skovdrift indgår i materielle goder i forhold til vurdering af afgrødetab og strukturskader i anlægsfasen.	Skal indgå	Der inddrages erfaringer fra lignende projekter i en vurdering af arealpåvirkninger i forhold til materielle goder.

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
Materielle goder Driftsfase	<p>I driftsfasen kan landbrugsdrift genoptages. Plantager, specialafgrøder og skovdrift kan blive påvirket af deklARATION omkring gasledning, hvor der ikke må være planter med dybe rødder inden for 5 m på hver side (4 m for fredskov) af ledningen.</p> <p>Deklarationen begrænser desuden muligheder for bebyggelse og ny planlægning inden for forskellige afstande, hvor afstanden afhænger af, hvor mange mennesker, der opholder sig i bygninger/områder.</p>	Deklaration og arealreservationen for projektet kan have konsekvenser for lodsejeres muligheder for bygge samt for kommunernes planlægning. Der er ligeledes restriktioner på hvordan fremtidigt gravearbejde kan udføres.	Skal indgå	Påvirkninger som følge af restriktioner omkring gasledningen vurderes i forhold til materielle goder.
Infrastruktur og bebyggelse Anlægsfase	<p>I anlægsfasen skal der køres med materialer, og det kan blive nødvendigt at omlægge eller midlertidigt og kortvarigt at spærre veje, hvor der skal udføres krydsninger af veje mv. Der kan også forekomme midlertidige omkørsler for veje og markadgange.</p> <p>Der nedrives ingen bygninger, og der opføres 7 MR-stationer.</p>	Trafikale konsekvenser for materielle goder og landskab vurderes ubetydelige. Spærringer af veje vil være af kort varighed (timer – få dage), hvor der anvises omveje. For mange veje kan trafikken opretholdes i indsnævrede vejbaner med midlertidig lysregulering. Det kan derved være en trafik gene,	Ubetydelig	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
		men vurderes ikke at have konsekvenser for infrastrukturen.		
Infrastruktur og bebyggelse Driftsfase	Gasrørledningen beslaglægger et areal inden for den korridor som fastlægges i landsplandirektivet.	Projektet forventes ikke at være til hindring for udnyttelse af geotermisk energi, men bygherre skal forholde sig til projektets eventuelle tilladelser til geotermisk energi For fremtidige mindre vejprojekter, optager gasrørledningen areal, som ikke kan udnyttes i fremtiden. Der er dog ikke aktuelle eller planlagte større infrastrukturprojekter (motorveje og jernbaner) i området, hvorfor det kun behandles under kumulative effekter.	Skal indgå	
Affald Anlægsfase	Der vil være almindeligt husholdningsaffald fra mandskabsfaciliteter samt affald fra byggepladser (bla. Svejseelektroder og slagger fra svejsning). Fra opgravede veje i anlægsfasen produceres asfalt. Det er anslået, at der krydses	Mængderne af affald er begrænsede og alt affald håndteres efter gældende regler for genanvendelse eller bortskaffelse af affald. Affaldsmængderne og beskrivelse af forhold vedr. bortskaffelse indgår i projektbeskrivelsen.	Skal indgå	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	<p>ca. 95 veje og stier med asfalt. Ud fra en overslagsberegning genererer dette ca:</p> <p>220 tons bundsikringsgrus 135 tons stabilgrus 490 tons asfalt GAB og slidlag</p> <p>Ved gennemførelse af underboringerne blandt andet under havet kan det opgravede materiale indeholde et forhøjet indhold af naturligt forekommende radioaktive stoffer (NORM).</p>	<p>Miljøkonsekvensrapporten skal indeholde en redegørelse og vurdering af mængder, håndtering og mulig påvirkning fra NORM stammende fra underboringer, hvor det vil være relevant.</p>		
Affald Driftsfase	<p>I driftsfasen vedligeholdes rørledningen med jævne mellemrum. Dette producerer mindre mængder sediment, der kan indeholde et naturligt forekommende radioaktivt materiale (NORM-affald). Der udføres stikprøvekontrol og eventuelt NORM-affald håndteres efter gældende retningslinjer.</p>	<p>Bygherrer forventer ikke, at der genereres NORM-affald i driftsfasen, men kan ikke redegøre fyldestgørende for dette på nuværende tidspunkt. Projektbeskrivelsen skal derfor indeholde en begrundet redegørelse for dette forhold.</p> <p>I tilfælde af, at der alligevel genereres NORM-affald, skal der i miljøkonsekvensrap-</p>	Skal indgå	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
		<p>porten redegøres for mængder og håndtering/opbevaring af affaldet herunder håndtering, transport og rensning af kontaminerede grise.</p> <p>Det skal tydeligt fremgå, om håndtering af NORM-affaldet kan ske inden for gældende regler på området. Såfremt dette ikke er tilfældet, skal projektets påvirkning af menneskers sundhed suppleres med en beskrivelse og vurdering i forhold til NORM-affald.</p>		
Landskab Anlægsfase	<p>I anlægsfasen vil anlægsarbejdet være synligt i etaper på strækningen. Ved krydsning af levende hegn og fredskov vil der blive fældet træer i et reduceret arbejdsbælte på 10 – 15 m på hver side af gasledningen. alt efter lokale forhold, hvis gasledningen anlægges ved nedgravning. Der anvendes styret underboring under 100 m i Hallerup Skov og under hele Sortsø Fredskov.</p>	<p>Landskabet påvirkes i anlægsfasen af anlægsarbejde og graveområde. Da der er tale om kortvarig påvirkning, skal denne ikke indgå i rapporten. Beskrivelse af den landskabelige påvirkning forbundet med fældning af bevoksning vil blive behandlet under driftsfasen.</p>	Ubetydelig	

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	Der må ikke genplantes inden for en afstand af 5 meter på hver side af gasledningen og 2 m på hver side af gasledningen i levende hegn og fredskov. Bevoksning, som ikke har dybe rødder, kan dog over gasledningen efter særlig aftale eller ved genoptagelse af landbrugsdrift som før anlægsarbejdet.			
Landskab Driftsfase	I driftsfasen vil de landskabelige påvirkninger være afledt af MR-stationer, linjeventilstationer og markeringspæle, som er de eneste anlæg over terræn, samt ændring af beplantningen og eventuelle terrænændringer.	I driftsfasen vil MR-stationer og linjeventilstationer, KB-stationer påvirke landskabet lokalt. Der skal foretages en vurdering af sandsynligheden for påvirkning af landskabet som følge af projektet med fokus på samtlige stationer, den retablerede og fældede beplantning, samt en beskrivelse og vurdering af konsekvenserne heraf. Mulige foranstaltninger til minimering af påvirkninger skal beskrives, hvad angår beskafenhed og effekt.	Skal indgå	Der udføres ikke en fuldstændig landskabskarakteranalyse, men omgivelser omkring MR-stationer og hvor der fældes træer, vurderes ud fra samme principper som i en landskabskarakteranalyse. Der er udført besigtigelser i forbindelse med landskabsvurderinger, og der udarbejdes visualiseringer af udvalgte MR-stationer, som bruges som grundlag for vurderingerne. Det skal visualiseres hvordan MR-stationer og eventuelle markante terrænændringer påvirker landskabet, ligesom der skal

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
				<p>vises eksempler på udformning af linjeventilstationer og beplantning efter retabletering (skov og levende hegn).</p> <p>Der udarbejdes visualisering af fire udvalgte MR-stationer, da den landskabelige påvirkning vil være begrænset, når beplantningen omkring stationerne er vokset op. Der er udvalgt MR-Nørre Alslev, MR-Guldborgsund Vest, MR-Nykøbing og MR-Naskov til visualisering, da disse fire MR-stationer ligger hhv. i bevaringsværdigt landskab, i nærheden af kirker eller beboelse, hvor det er vurderet, at den landskabelige påvirkning vil være størst. De øvrige lokaliteter for MR-stationer og for LV-stationer vurderes ud fra fotos af lokaliteterne og konklusioner fra de tre andre visualiseringer.</p> <p>Vurderingen skal bl.a. foretages på baggrund af en beskrivelse af landskabernes</p>

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
				væsentligste karaktertræk og deres sårbarhed over for placering af stationer, ændring af beplantningen og eventuelle terrænændringer, herunder om de er udpeget som bevaringsværdige.
Kulturarv og arkæologi Anlægsfase	<p>Gasledningen skal krydse beskyttede diger, hvor digerne gennembrydes midlertidigt. Der vil være anlægsarbejde inden for fortidsminderbeskyttelseslinjer og i kulturarvsarealer og kulturmiljøer.</p> <p>Der udføres forundersøgelser og eventuelt udgravninger, så ukendte fund påvirkes ikke.</p> <p>Der er et fredet dige på Sjælland, fredning om Gundslev Kirke, et fredet dige på Lolland, fredninger ved Fjelde Kirke, Skovlænge Kirke og Avnede Kirke inden for projektområdet men fredningerne påvirkes ikke.</p> <p>Kalvø-Hasselø fredning underbores ved krydsning under Guldborg Sund.</p>	<p>Der skal krydses beskyttede diger og arbejdes inden for områder med kulturhistoriske værdier.</p> <p>Ud fra tilgængelig viden skal der foretages en vurdering af sandsynligheden for påvirkning af kulturhistoriske elementer (som fredede fortidsminder og diger) og kulturmiljøer, herunder Exnerfredninger (med evt. inddragelse af kirkestift og Slot- og Kulturstyrelsen), samt en beskrivelse og vurdering af konsekvenserne heraf i anlægsfasen. Mulige foranstaltninger til minimering af påvirkninger skal beskrives, hvad angår beskaffenhed og effekt.</p>	Skal indgå	<p>Arkivalisk kontrol og andre registreringer (kulturarv.dk – fund og fortidsminder) og udpegninger af kulturhistoriske fund og interesseområder benyttes sammen med en arkæologisk analyse som baggrund for vurderinger.</p> <p>Arkæologisk analyse og forundersøgelser udføres af de ansvarlige museer.</p>

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <i>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</i>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
Kulturarv og arkæologi Driftsfase	<p>MR-Nykøbing F etableres i et område, der er udpeget til kulturmiljø.</p> <p>Der er ingen andre påvirkninger af kulturarv og arkæologi i driftsfasen.</p> <p>Ingen stationsbygninger etableres inden for kirkebyggelinje, og stationsarealer justeres så vidt muligt, så de heller ikke berører kirkebyggelinjer.</p>	Der kan forekomme påvirkning af et kulturmiljø ved MR-Nykøbing, da dette etableres inden for det udpegede område.	Skal indgå	For driftsfasen vurderes påvirkning fra MR-Nykøbing F på et udpeget kulturmiljø.
Planforhold	<p>Anlægsfasen beslaglægger arbejdsbælte og arbejdspladser i nogle måneder, for hele projektet ca. 1½ år.</p> <p>Gasledningen med servitutareal og tilhørende stationer kan blive placeret på arealer, der kan være omfattet af anden planlægning i kommune- og lokalplaner.</p>	Etablering af tekniske anlæg med tilhørende arealreservationer kan være i strid med retningslinjer i f.eks. kommuneplanrammer eller lokalplaner, og servitut omkring gasledningen kan begrænse den fremtidige planlægning omkring gasledningen.	Skal indgå	<p>Der redegøres kort for plangrundlaget for projektet (landsplandirektiv).</p> <p>Miljøkonsekvensvurderingen beskriver og vurderer projektets påvirkning af eksisterende og relevant planlægning. Visse plantemaer kan have et arealmæssigt overlap med projektet uden at der er en konflikt. Disse plantemaer nævnes men vurderes ikke.</p>

Miljøfaktor	Beskrivelse af miljøpåvirkning <small>(Listen er ikke udtømmende og punkter bør tilføjes efter projektets specifikke behov)</small>	Begrundelse for vurdering af afgrænsning	Vurdering af påvirkning <i>Ingen/ ubetydelig, Skal indgå</i>	Eventuelle metoder til vurdering af miljøfaktorer, der kan inddrages i miljøkonsekvensrapporten
	Arealreservationen omkring gasledningen medfører en planlægningszone på 200 meter på hver side af gasledningen, hvor man i den fremtidige planlægning skal forholde sig til gasledningens tilstedeværelse og i dialog med ledningsejer.			Projektets mulige påvirkning af fremtidig planlægning beskrives.